

coume ieu, que s'aquitavon em' argènt, mai lou mai e lou plus pagavon en naturo: en prouvesioun o ---», «just fmissié la damisello, / quand un *mouloun* de gènt en sello / alin davans se vèi venf», Mistral (*Moun Espelido* v, p. 67.7; *Nerto* III, v. 581), que usa també s'*amoulounà*, parlant d'uns nois que s'apiloten o formen munió (*Moun Esp.*, p. 73); *molonar* 'apilotar' en un glossari del Baix Roine de c. 1300 (*PSW* v, 302).

En lloc del derivat *MUTULONEM, de forma més adotzenada, sembla que el llatí vulgar va crear també una derivació en -IO, -IONIS, que llavors tingué la forma *MŪTILIO, -ONIS, amb -IL- d'acord amb la norma de fonètica històrica llatina (*REW*, 5790); el qual es perpetuà en l'it. *modiglione* amb el sentit clàssic de MUTULUS, i amb el del modilló arquitectural. De l'italià, com a terme arquitectònic, el mot fou manllevat pel cast. *modillón* [1589], veg. *DCEC*, i per altres llengües romàniques, entre elles el cat. *modilló* (*AlcM*, oblidat pel *DFA*).

Coincidint amb aquest terme, com ja assenyalava en el meu *Voc. Aranès* de 1931, ve d'aquí l'aranès *mudeljún* 'munt d'herba segat en el prat', o sigui amb el sentit de 'modoló': junt amb el verb *mudeljúá* 'apilotar l'herba' és d'ús general de dalt a baix de la V. d'Aran; i si bé no sembla trobar-se en altres zones de Gascunya ni de terres d'Occ, sí que encara es prolonga més o menys per l'Alt Comenge: car ha de ser això, amb dissimilació vocàlica, la forma *medeljún* que Rohlf's recollí amb el sentit de «tas de foin» a Fòs (entre Sant Beat i la frontera), *RLiR* VII, 164. És possible que hi vagi haver el mot en alguna vall pirinenca catalana, car en un doc. de Ribes, de 1380, es llegeix «4 *mudelons* de blat tot froment comú, un paleyn e un arer» (*BABL* VI, 471). El fet de ser un hapax ens fa, però, dubtar entre si és la variant dissimilada de *modoló* que hem assenyalat supra, o si hi hem de veure el mateix mot que a la Vall d'Aran, amb la *l* escrita imperfectament com *l*: notem, en efecte, que a continuació ve *pelleny* 'mena d'erer' grafiat amb -l- (la -u- per -o- és tan andàlala en un cas com en l'altre).⁵

Amodolonar 'apilotar en forma de modoló' (emp. *amoladonar* Moll, l. c.), *AlcM*: el trobem ja en un text de 1601-1609 referent a l'Alt Emp.: «un fibló de vent --- se n'aportà tota una teulada de un corral, arrencant les teules y *amodolonant-les* les unes sobre les altres un bon tros enllà --- y toda aquella parabanda, que li vingué al enfront, trabocà sobre de la isglésia», en el Dietari de Jeroni Pujades (p. p. Cases Homs II, f° 132r; I, p. 26).

CPT. Com he indicat més amunt el ll. MUTULUS designava també un permòdol de paret. És evident que el cat. *permòdol* [fi S. XIII] ha de sortir d'aquí en una forma o altra; per a Ü > ò en aquesta posició, veg. *LleuresC*, 189ss.; «tota par<e>t que és entre les cases de dos veïns o de pus, per natural raó és comuna: enaxí que deu servitut a les unes cases e a les altres, e cascú pot-hi metre ses jàcenes e sos cabirons e sos *permòdols* e carregar ---», *CostTori*. (Ol., 130.26, en frase semblant, 130.29, 130.33; III, xi, 9); «pagam a-N P. Matteu, per 3 dotsenes de *permòdols*, que com-

pram a 5 sous la dotsena», doc. mall. de 1309 (Caret, *Barbr.*, 267); «les ymatges --- de tots los reys de chrestians --- en la mà lo cepre, e dejús los peus de cascun rey havia un *permòdol*, en lo qual havia un scut ---», JoMartorell (Ag. II, 19); «prometen de fer dos *permòdols* de pedra o del que los plaurà» (pour établir de orgues), ross. a. 1524 (*InuLC*); «que los *permòdos*, a<l>là hont tenen de venir les jàseres y traveseres, an de ésser de pedra piquada», a. 1553 (Baraut, *Hist. S. Miracle*, 178).

Aviat en lèxics: «*permòdol* de cara de home: telamon; id. de cara de dona: cariatidis», «una exida que-s fa en la paret, sobre *permòdols*, per mirar: podium», OPou (*TbPu.*, 153, 9); «*permòdol*: zapata o can que sustenta la viga: mutulus», Sanelo (II, 43); «*permòdols* de cara dels hòmens: telamo; *permòdols*: procesres, mutuli», *DTo*. 1647; «*permòdol*: pedra exint de la paret per a sustenir una biga: *mutulus*», Lacav. (Belv. etc.).

En escr. Renaix.: «y rampa amunt pujant-se'n, aramban feixucs còdols, / magalls y cunys, per fendre la roca de soley, / y per servir de jàceres, antenes y *permòdols*, / fan càrrega, al passar-hi, dels arbres del esquey», *Atl.* (VI, 4c, ja en la versió de 1867); «l'escala --- l'ull amplísim està sols decorat per un monumental llantió que penja d'un historiat *permòdol*, també de ferro, representant un dragó, que amb les dents aguanta la cadena», MrnVayreda (*Sang Nova* I, 60); «l'estable dels cavalls i de les mules, amb tota mena d'arreu, regnes i boçals, penjats en els barrots de fusta que eixien, com *permòdols*, de la paret mitgera de la casa», Coromines (*Silèn* I, O. C., 18b). A Griera l'hi assenyalen a Girona i a Lledó (*BDC* XX, 190).

Resta usual a totes les regions, amb algunes variants, fins a Eiv. («estorbo; ménsula», PzCabr.); en la nau esquerra de l'església d'Agramunt les columnes estan reemplaçades per «adornats *permòdols*» (*L'Excursionista* II, 559); *permòdo*, a la comarca de Gandia, és un quadrangle o trapezi obert per baix, damunt el qual balanceja la perxa de la taona [de regar] (Oliva, 1962); en el Solsonès, explica Serra Vilaró, «a l'església de Madrona, en una cariatide, única que en forma de *permòde* sosté l'arc de la cripta, s'hi llegeix *Mirus me fecit*» (*BCEC* 1909, 68). En l'arag. de Casp *permòdo* 'espècie de biga' (*BDC* XXIV, 177).

En el *DCEC* em preguntava si podria ser un derivat com *PROMUTULUS o *PRAEMUTULUS. S'explicarien tals derivacions pel sentit d'objecte pro-minent, o que es troba davant (PRAE). No hi hauria dificultat fonètica, vista la facilitat de la transposició de la R en síl·laba pretònica, i de la dissimilació o-ó > e-ó. S'ha cregut, no sense bones raons, que *perpal* surti d'un PRAE-PALU format com el seu sinònim fr. *avant-pieu*. Tanmateix, mancant testimoni de tals derivats en llatí i romànic, pot ser preferible suposar un compost. Però suposar que contingui el llatí PARIES 'paret', per més seductor que sigui semànticament, no fóra fàcil de justificar pel costat formal: d'un *parietis-mutulus*, en genitiu, difícilment podríem justificar l'evolució fonètica: un cpt. romànic *paredmòdol també xocaria amb